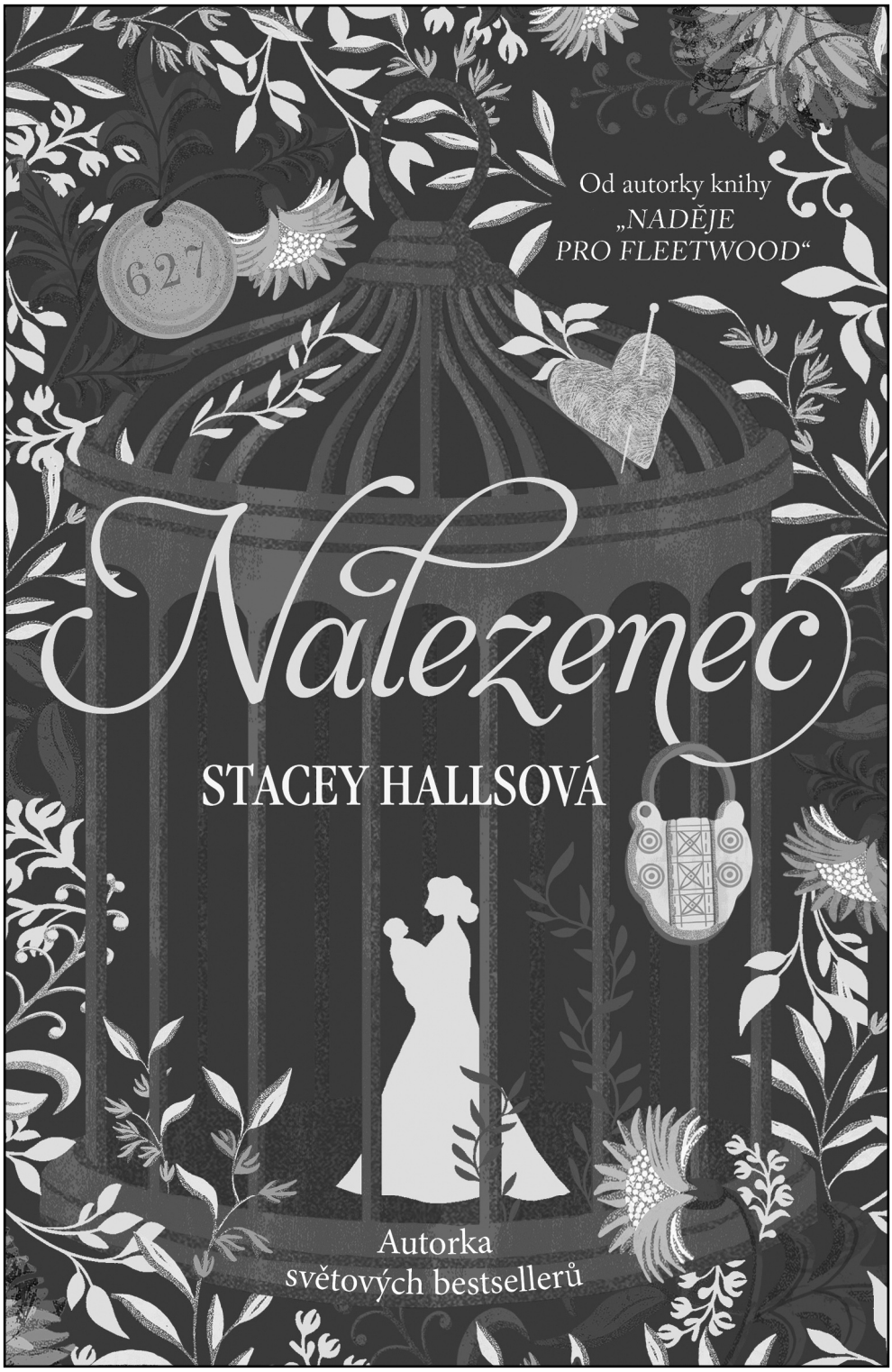
STACEY HALLSOVÁ

NALEZENEC

Od autorky knihy
„NADĚJE
PRO FLEETWOOD“
627
Nalezenec
STACEY HALLSOVÁ
Autorka
světových bestsellerů

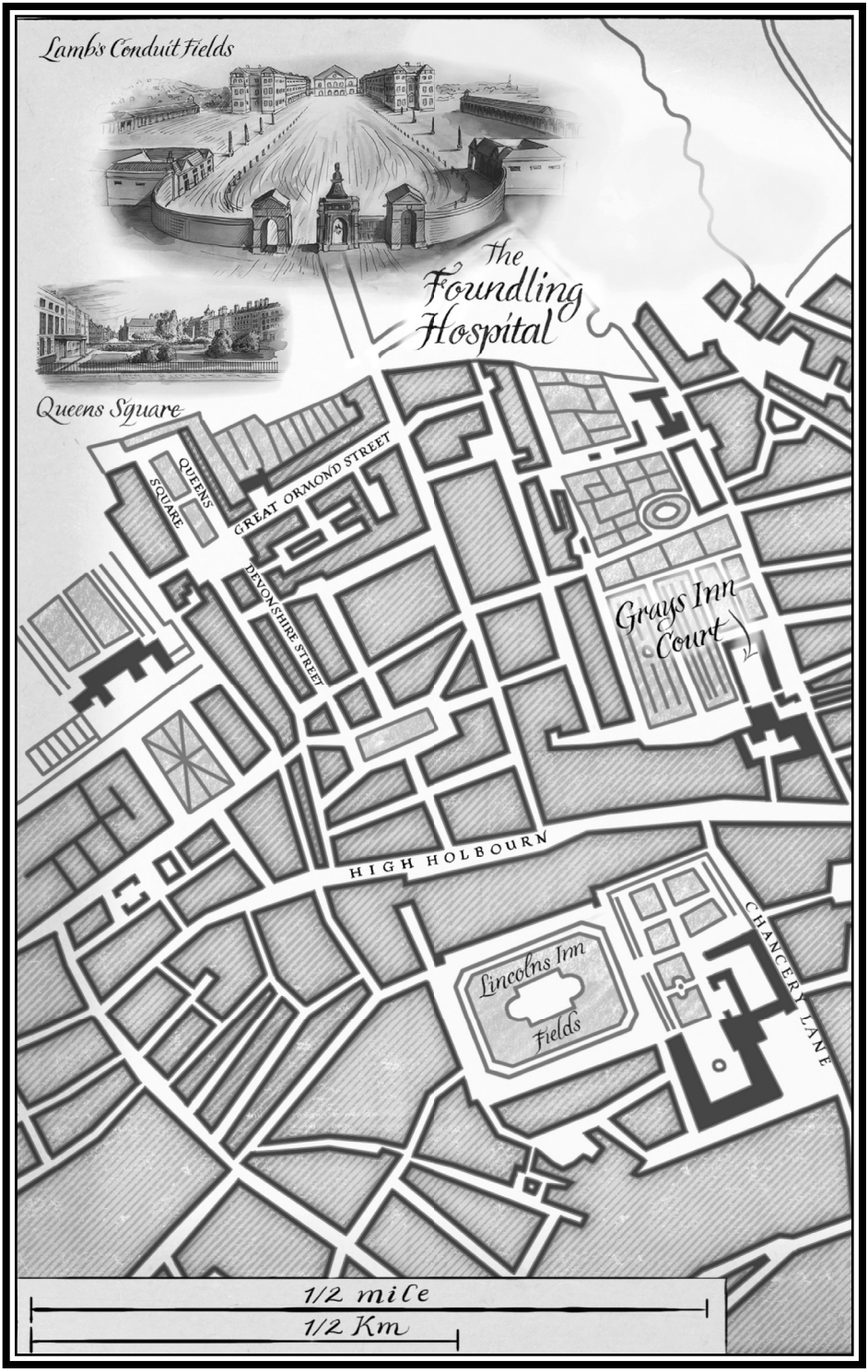
Toto dílo je fikce. Jména, postavy, místa i zápletky v tomto příběhu si autorka buď vymyslela, anebo jsou součástí fiktivního děje. Jakákoli podobnost se skutečnými místy, událostmi nebo osobami, živými či mrtvými, je čistě náhodná.

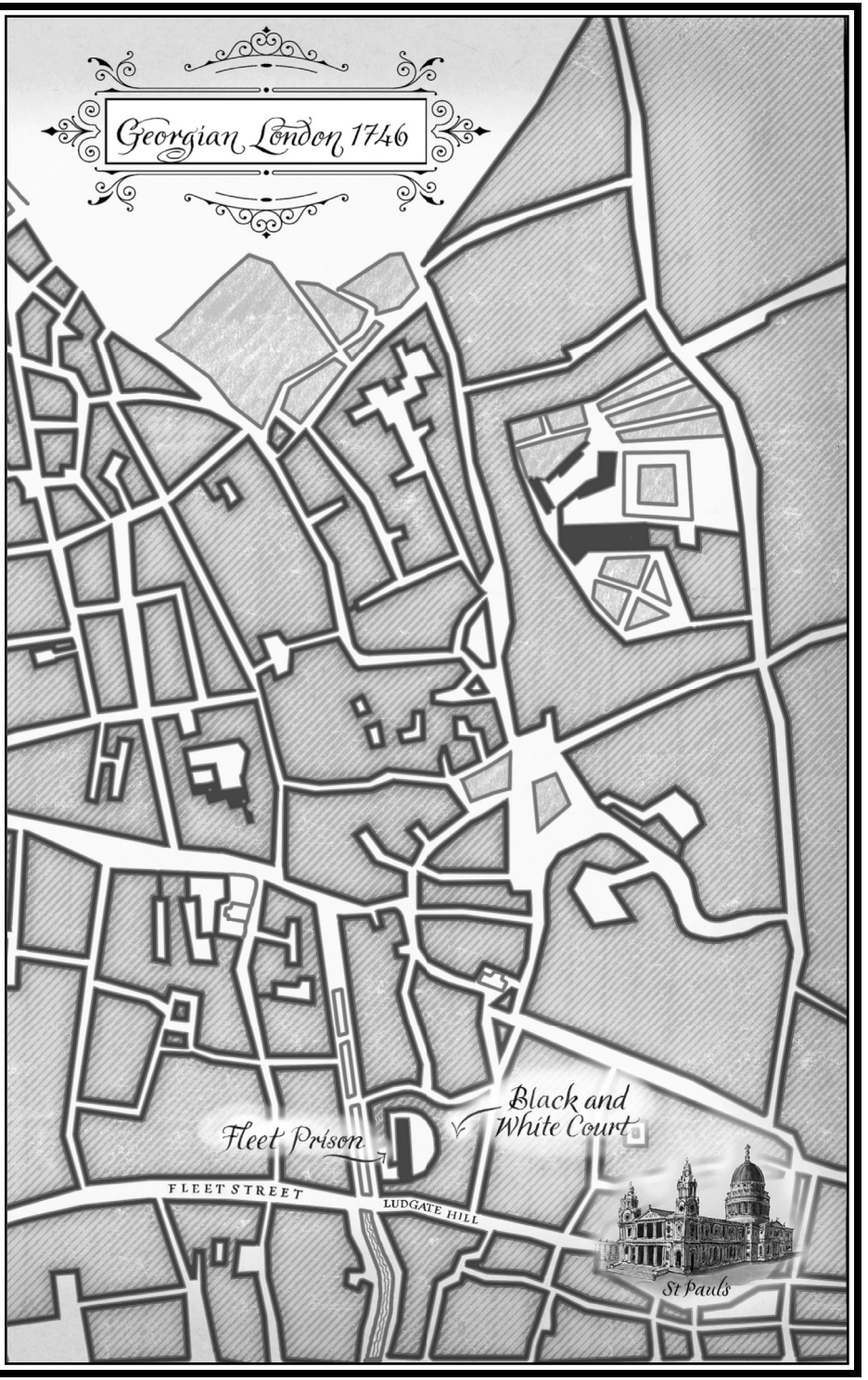
Copyright © 2020 by Stacey Halls
Translation © Žaneta Ziecinová, 2021
Illustration © Lucy Rose Cartwright 2020
Jacket design by Alexandra Allden
Original English title: THE FOUNDLING
Copyright © for Czech edition Pavel Dobrovský – BETA s.r.o., 2021
All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-7593-250-1

PRO MÉ RODIČE, EILEEN A STUARTA

„I am out with lanterns, looking for myself."
(Chodím venku s lucernami, hledám sebe samu.)
– Emily Dickinsonová

Lambs Conduit Fields
The Foundling Hospital
Queens Square
QUEENS SQUARE
GREAT ORMOND STREET
DEVONSHIRE STREET
Grays Inn Court
HIGH HOLBOURN
Lincolns Inn Fields
CHANCERY LANE
1/2 mile
1/2 Km

Georgian London 1746
Fleet Prison
Black and White Court
FLEET STREET
LUDGATE HILL
St Pauls

ČÁST PRVNÍ

BESS

Pozdní listopad roku 1747

KAPITOLA 1

Všechna miminka byla zabalená jako dárečky připravené k předání. Některá z nich měla pěkné oblečení – na rozdíl od svých matek – malinkaté vyšívané rukávky a kolem sebe silný šátek, jelikož zima již udeřila a chlad v noci štípal. Já jsem Claru zabalila do staré deky, kterou jsem se roky chystala vyspravit, ale teď už se toho nikdy nedočká. Stáli jsme shromáždění u vchodových sloupů pod hořícími loučemi jako můry s papírovými křidélky, zhruba třicet lidí, jimž se srdce třepotala v hrudi. Netušila jsem, že útulek pro opuštěné děti bude palác se stovkami zářících oken a s příjezdovou cestou, na jejímž konci se otáčí kočáry. Z obou stran nádvoří se tyčily dvě dlouhé honosné budovy spojené uprostřed kaplí. Na severním konci západního křídla byly dokořán otevřené dveře a světlo z nich dopadalo na kamenné dláždění. Brána se zdála být daleko za námi. Někteří odsud budou odcházet s prázdnýma rukama; někteří ponesou své děti zpět do zimy. Z tohoto důvodu jsme se na sebe nedokázali dívat a raději jsme klopili oči k zemi.

Clara mi svírala prst, jenž do její droboučké dlaně zapadal jako klíč do zámku. Představovala jsem si, jak se po něm bude později

natahovat a do ručičky uchopí jen prázdný vzduch. Pevněji jsem ji k sobě přitiskla. Můj otec, jemuž jsme s mým bratrem Nedem říkali Abe, protože mu tak říkávala matka, stál opodál za mnou s hlavou ve stínu. Miminko si nepochoval. Porodní bába – široká žena ze sousedního dvora, jejíž cena byla stejně nízká jako její způsoby – mu Claru nabídla, zatímco já jsem ležela zhroucená na posteli a třásla se bolestí, on však jen zavrtěl hlavou, jako kdyby odmítal broskev od ženy s dvoukolákem.

Dovnitř nás zavedl hubený muž s parukou a rukama jako dva rákosy, vešli jsme do vstupní haly, nic podobného jsem jaktěživa neviděla. Všechno se blyštělo, počínaje dřevěným zábradlím a konče leštěnými stojacími hodinami. Jediným zvukem bylo šustění našich sukní a klapot našich kroků po kamenné podlaze – skupinka žen obtěžkaných mlékem, jež nesou svá telátka. Na takovém místě se sluší mluvit tiše a tlumeně, a ne vykřičeným hlasem pouliční prodejkyně, který mám já.

Naše malé procesí vystoupalo po schodech pokrytých rudým kobercem až do místnosti s vysokým stropem. Rámem dveří mohla projít pouze jedna sukně a jedno zabalené nemluvně, takže jsme se seřadili přede dveřmi, jako dámy na plese. Žena přede mnou měla hnědou pleť a zpoza čapky se jí vlnily černé vlasy. Její miminko bylo neklidné a nadělalo víc hluku než ostatní a ona jej houpala stejně nezkušeně jako my všechny ostatní. Přemítala jsem, kolik z těch žen má své vlastní matky, jež by jim ukázaly správný způsob zavinování a krmení. Na tu svou jsem během dneška myslela nejméně padesátkrát, víc než za celý loňský rok. Bývaly doby, kdy jsem ji cítila při každém vrznutí podlahy a ve vyhřáté posteli, ale to už dávno pominulo.

Místnost, do níž jsme vstoupili, byla vytapetována zeleně a strop zdobila elegantní bílá omítka. V krbu neplápolal oheň,

přesto tam bylo příjemné teplo, díky hořícím lampám taky dostatek světla a na stěnách visely obrazy ve zlatých rámech. Uprostřed se pohupoval lustr. Do takto krásné prostory jsem ještě neměla možnost vkročit. Byla plná lidí. Myslela jsem, že budeme sami, nanejvýš s hordou sester, jež se ujmou miminek, která zůstanou, avšak zeď lemovalo množství tváří – většinou žen, rozhodně ne sester, a ty se ovívaly a zvědavě usmívaly. Na sobě měly překrásné oblečení, byla to zajímavá pastva pro oči a ony se velmi zajímaly o nás. Jako kdyby právě sestoupily z obrazů na zdech; na krku se jim blyštěly drahokamy a jejich vyztužené sukně zářily barvami jako tulipány. Vlasy měly vyčesané vysoko a zaprášené pudrem. Mezi ženami tu a tam postávali také muži, celkem jich mohlo být tak půl tuctu, měli velká břicha a na botách stříbrné přezky – ne jako Abe, jehož ošuntělý kabát připomínal pytel se žrádlem pro koně. Ti muži se zdáli být váženější a mnoho z nich si prohlíželo onu mulatku, jako by byla na prodej. V rukou s rukavicemi drželi sklenky a mně došlo, že pro ně je tohle večírek.

Stále jsem krvácela. Clara se narodila toho rána před rozbřeskem a každá část mého těla mi připadala roztržená. Nebyla jsem matkou ani jeden den, a přesto jsem ji znala stejně dobře jako sebe: její vůni, lehký tlukot jejího srdce, které předtím bilo uvnitř mého těla. Ještě předtím, než ji ze mě porodní bába, celou rudou a křičící, vytáhla, jsem věděla, jaký to bude pocit a jak těžká bude v mé náruči. Doufala jsem, že ji vezmou, a zároveň doufala, že ji nevezmou. Myslela jsem na Abeho vrásčitou tvář, na jeho oči upírající se k zemi, na jeho mozolnaté ruce, jimiž mi přidržoval dveře. Byl tam jediný otec. Většina ostatních žen přišla sama, některé přivedly přítelkyně, sestry či matky, jež tomu ztrápeně přihlížely. Abe se mi nepodíval do očí, ani toho příliš nenamluvil, když jsme spolu pomalu a smutně kráčeli z Black and White Courtu, kde

jsme ve městě bydleli, ale jeho přítomnost mě uklidňovala stejně jako ruka na rameni. Když se doma natáhl pro kabát a řekl, že je čas vyrazit, málem jsem se rozplakala úlevou; nenapadlo mě, že by mohl jít se mnou.

Jakmile muž před ohromným krbem promluvil, v místnosti zavládlo ticho. Měl hlas jako zvon. Prohlížela jsem si lustr, zatímco nám vysvětloval pravidla loterie: bílý míček znamená přijetí dítěte, černý zamítnutí a při červeném je třeba čekat na případ, že některé z přijatých dětí neprojde lékařskou prohlídkou. Soustředila jsem veškerou svou energii na poslech.

„Máme zde dvacet bílých balónků," sděloval muž, „pět červených a deset černých."

Přisunula jsem si Claru blíž ke hrudi. Tlouštíci podél zdí se na nás nyní dívali troufaleji, zřejmě přemítali, která z nás bude mít štěstí a která je schopna nechat miminko na ulici zemřít. Která z nás je nesezdaná. Která z nás je nevěstka. Po místnosti začala chodit sestra s látkovým pytlem, do něhož jsme měly vsunout ruku. Když došla ke mně, srdce mi spadlo až do kalhot, dívala jsem se jí do lhostejných očí, zatímco jsem přesunula Claru do jedné ruky a druhou vstrčila do pytle. Balónky byly hladké a chladné jako vejce, jeden jsem držela v ruce a snažila se ucítit jeho barvu. Sestra netrpělivě zatřásla pytlem a mně cosi napovědělo, abych balónek upustila a vzala si jiný, takže jsem tak učinila.

„Kdo jsou ty lidi kolem?" zeptala jsem se jí.

„Byli pozváni," odpověděla znuděně. Uchopila jsem další balónek, odhodila jej a ona opět zatřásla pytlem.

„Proč?" zašeptala jsem, byla jsem si vědoma spousty párů očí, které se ke mně upínají. Myslela jsem na jejich syny a dcery ve velkých domech v Belgravii a v Mayfair, kteří leží pod teplými přikrývkami, učesaní, umytí a plní mléka. Snad tito lidé dnes před

spaním nejprve navštíví dětský pokoj a samou lítostí nad naším tíživým údělem políbí své dětičky na spící tvářičky. Jedna žena na mě zírala tak upřeně, jako kdyby mi přála určitou barvu. Byla silná, v jedné ruce držela vějíř a v druhé skleničku. Ve vlasech měla modré pero.

„Jsou to dobrodinci," řekla sestra pouze. Vycítila jsem, že už nemám pokládat další otázky, a věděla jsem, že si musím vybrat balónek, vzala jsem další a potěžkala jej v dlani. Vytáhla jsem jej a místnost utichla.

Ten balónek byl červený. Musela jsem čekat.

Sestra se posunula k další ženě, ostatní sledovali její pohyb po místnosti a nedočkavě svírali čelisti, zatímco se snažili spočítat, kolik již bylo vytaženo balónků a kolik jich ještě zbývá. U brány nás upozornili, že miminka nesmějí být starší než dva měsíce a musí se těšit dobrému zdraví. Mnohá z nich však byla neduživá hladovějící stvoření, o které se jejich matky neúspěšně pokoušely pečovat. Některým dětem bylo nejméně šest měsíců, a aby vypadaly menší, byly zavinuté, až plakaly nepohodlím. Clara byla ze všech nejmenší a poslední narozená. Měla oči zavřené od chvíle, kdy jsme sem dorazili. Pokud jsou tohle její poslední chvíle se mnou, nebude si je pamatovat. Přála jsem si pouze, abych se kolem ní mohla v posteli obtočit jako kočka, usnout a vrátit se sem za měsíc. Přemýšlela jsem nad Abeho tichou hanbou. Nasákla se do zdí v našich pokojích v Black and White Courtu; zůstávaly po ní čmouhy jako po dýmu z uhlí a práchnivěly z ní trámy. Myslela jsem na to, že bych Claru vzala do Billingsgate a posadila ji na otcův stánek jako maličkou galionovou figuru na přídi lodi. Taková mořská panna nalezená v moři a vystavená všem na odiv u stánku s krevetami Abrahama Brighta. Na krátkou chvíli se mi zalíbila myšlenka vzít ji s sebou prodávat, přivázala bych si

ji k hrudi, abych měla volné ruce k nabírání krevet z klobouku. Viděla jsem pár prodejců s miminky připevněnými vpředu, avšak co přijde poté, když už jsou větší než bochník chleba? Když jsou z nich malá tlustá stvoření máchající kolem sebe ručičkama a nožičkama a s věčně hladovou pusou?

Jedna žena začala naříkat, v dlani svírala černý balónek. Ona i její dítě měly ve tváři totožný výraz naprostého zoufalství. „Nemohu si jej nechat," křičela, „musíte si ho vzít, prosím!" Zatímco ji ošetřovatelky utěšovaly a my ostatní jsme se, kvůli zachování její důstojnosti, dívali jinam, zívla jsem tak mocně, až jsem se bála, aby mi nepraskla čelist. Za poslední dvě noci, kdy Clara začala přicházet na svět, jsem nenaspala víc než hodinu. Dnes ráno se s ní Ned posadil k ohni, abych mohla zavřít oči, ale měla jsem tak strašlivé bolesti, že jsem stejně nemohla spát. Nyní mě stále bolela každá část těla, a přitom jsem ráno musela jít do práce. Nemohla jsem odtamtud večer odejít s Clarou v náruči. To nebylo možné. Ale zároveň jsem ji nemohla odložit u prahu dveří napospas krysám. Jako malá jsem viděla mrtvé dítě u hromady hnoje při kraji cesty a měsíce se mi o tom zdálo.

Místnost byla příliš osvětlená a já velice unavená, najednou jsem si uvědomila, že mě odvádějí stranou do malého pokoje a říkají mi, abych se posadila a čekala. Abe šel za mnou a zavřel za sebou dveře, aby přerušil zvuky nářku a cinkotu skleniček se sherry. Prahla jsem po hrnku teplého mléka či piva; nevěděla jsem, jak se udržet vzhůru.

Odněkud se vynořila sestra a sebrala mi Claru z rukou, ale já jsem ještě nebyla připravená, stalo se to tak nečekaně, tak náhle. Sdělila mi, že se pro ni uvolnilo místo, jelikož nějaká dáma přinesla dítě nejméně šest měsíců staré, což je přespříliš, a myslela si snad, že nepoznají rozdíl mezi dvouměsíčním a šestiměsíč-

ním miminkem? Přemítala jsem nad onou ženou a jejím dítětem a unaveně zvažovala, co s nimi bude. Poté jsem tu myšlenku radši zahnala. Ošetřovatelčin čepec s volány zmizel ve dveřích, já jsem se cítila zmateně a příliš lehce bez Clary v náručí, jako kdyby mě i peříčko mohlo porazit.

„Není jí ještě ani jeden den," zavolala jsem za sestrou, ale ona už byla pryč. Slyšela jsem Abeho vedle sebe se posunout a podlaha zapraskala.

Naproti mně nyní seděl muž a psal silným perem na lístek, snažila jsem se udržet oči otevřené a pozorně naslouchat, když říkal: „Lékař ji prohlíží, nevykazuje-li příznaky choroby…"

Odlepila jsem ústa: „Narodila se dnes ráno ve čtvrt na pět."

„… pakliže vykáže příznaky churavění, bude jí přijetí odepřeno. Při vyšetření se ohledávají pohlavní nemoci, krtice, lepra a infekce."

Jen jsem seděla a hloupě mlčela.

„Přejete si k zápisu přiložit nějakou upomínku?" Úředník na mě konečně pohlédl, oči měl tmavé a vážné, na rozdíl od obočí, které mu vyrůstalo z hlavy poněkud komickým způsobem.

Upomínku: ano. Na tohle jsem se připravila, slyšela jsem o dětech, jimž jejich matky zanechají rozpoznávací znamení. Zalovila jsem v kapse, vytáhla to své a položila je na leštěný stůl mezi námi. Můj bratr Ned mi vyprávěl o Foundlingu – útulku pro nechtěné děti na kraji města. Znal dívku, která tam odložila své dítě a vystřihla si čtverec ze šatů a ten tam nechala. „A když tam nic nenecháš a odejdeš?" ptala jsem se ho. „Mohli by ti dát cizí?" Usmál se a řekl, že nejspíš jo, ale mě z té představy zamrazilo. Viděla jsem pokoj plný upomínek a v něm tu svou, kterou kdosi odhodí nahoru na ostatní. Muž ji vzal mezi ukazováček a palec a zamračeně si ji prohlížel.

„Je to srdce z velrybí kostice. No, vlastně jeho polovina. Její otec měl tu druhou.“ Ihned mi naskočil ruměnec ve tváři a zrudly mi uši, když jsem si uvědomila, že Abe stále tiše stojí za mnou. Vedle mě byla židle, avšak on se na ni neposadil. Doposud o té upomínce neměl ani potuchy. Měla velikost koruny a mně patřila její pravá část, po jednom okraji hladká a po druhém roztřepená. Bylo v ní vyryté písmeno „B“ a pod ním kostrbatější „C“, jako Bess a Clara.

„Na co ji použijete?“ zeptala jsem se.

„Bude proveden zápis pro případ, že byste si dceru přála získat zpět do své péče. Zapíšeme ji do hlavní knihy pod číslem 627 společně s dnešním datem a popisem upomínky.“ Smočil brk do inkoustu a začal psát.

„Napíšete tam, že se jedná o polovinu srdce, že ano?“ ujišťovala jsem se a sledovala slova plynoucí z jeho pera, ale nerozuměla jsem jim. „Pro případ, že byste tam měli i celé, tak aby se nepomíchaly.“

„Napíšu tam, že se jedná o polovinu srdce,“ odvětil vcelku laskavě.

Stále jsem nevěděla, kde je má holčička ani zdali ji ještě vůbec uvidím, než odejdu. Bála jsem se zeptat.

„Budu ji chtít zpátky, až bude starší,“ oznámila jsem mu, protože když se něco vysloví nahlas, stane se z toho pravda. Abe za mnou popotáhl a podlaha zavrzala. Ještě jsme o tom spolu nemluvili, já jsem si tím však byla jistá. Narovnala jsem si sukni umazanou od bláta a deště. Po pracím dni mívala barvu matné ústřicové lastury a po zbytek měsíce špinavě šedou jako dlažební kostky.

Ve dveřích se objevila sestra a přikývla. Náruč měla prázdnou. „Je způsobilá pro přijetí.“

„Jmenuje se Clara,“ sdělila jsem a přemohla mě úleva.

Před pár měsíci, když jsem ještě měla malé břicho, jsem na jedné z těch vznešenějších ulic kolem katedrály svatého Pavla, kde se

městské domy napínají vzhůru k nebi a přetahují se o místo s tiskaři a prodejci knih, zahlédla půvabnou dámu oblečenou v tmavě modrých šatech, která zářila jako drahokam. Měla hedvábné zlaté vlasy a svou buclatou růžovou rukou držela ručičku dítěte se stejně plavými kadeřemi. Pozorovala jsem je, holčička zatahala matku za ruku a dáma se zastavila a sehnula, aniž by ji trápilo, že si otírá sukni o zem, a přiložila ucho ke rtům té maličké. Usmála se od ucha k uchu. „Claro, jak jsi zábavná," řekla a znovu chytila dcerku za ruku. Prošly kolem mě a já jsem si pohladila rostoucí břicho a rozhodla se, že pokud budu mít holčičku, pojmenuji ji Clara, jelikož potom se, alespoň trochu, budu podobat té ženě.

Muž nepohnul ani brvou. „Bude pokřtěna a pojmenována v pravý čas."

Tak bude Clara jen pro mě a pro nikoho jiného. Ani pro ni. Seděla jsem strnule a zatínala a povolovala pěsti.

„A jak budete vědět, která to je, až se vrátím a ona se bude jmenovat jinak?"

„Při přijetí obdrží každé dítě olověný štítek s číslem, jež odkazuje na záznam jeho totožnosti."

„627. To si budu pamatovat."

Sledoval mě a vážně svraštil obočí. „Změní-li se okolnosti a vy si přijdete vyžádat své dítě nazpět, bude splatný poplatek za její péči."

Polkla jsem. „Co to znamená?"

„Zaplatit výdaje, které nemocnice vynaložila na péči o ni."

Přikývla jsem. Neměla jsem potuchy, kolik by to mohlo činit, ale necítila jsem, že bych se mohla zeptat. Vyčkávala jsem. Hrot pera škrábal o papír a někde v pokoji trpělivě tikaly hodiny. Inkoust měl stejnou barvu jako noční obloha za oknem; závěsy nebyly zataženy. Brko tančilo po papíru jako nějaké zvláštní exo-

tické stvoření. Vzpomněla jsem si na onu tlustou ženu s modrým perem ve vlasech a na způsob, jakým si mě prohlížela.

„Ty lidi v sále," chtěla jsem vědět, „kdo jsou?"

Aniž by vzhlédl, odpověděl: „Manželky správců a jejich známí. Z loterijního večera získává nemocnice finanční prostředky."

„Musejí se ale dívat, jak jsou děti předávány?" zeptala jsem se. Poznala jsem, že můj hlas tady zní nevhodně; povzdechl si proto.

„Ony ženy jsou tím velice dojaty. A čím víc jsou dojaty, tím víc přispívají." Pozorovala jsem ho, jak popsal list až do konce a okázale jej podepsal. Opřel se do židle, aby nechal inkoust zaschnout.

„Co s ní bude, až odejdu?"

„Všechny nově přijaté děti jsou odvezeny na venkov, kde o ně pečuje kojná. Do města se vrátí zhruba v pěti letech a žijí ve Foundlingu, dokud nejsou připraveny na práci."

„Jakou práci?"

„Z dívek vychováváme služebné, učíme je plést, příst, spravovat oblečení – veškeré domácí práce, díky nimž budou pro zaměstnavatele zajímavějšími. Chlapci pracují v provaznictvích, vyrábějí rybářské sítě a provazy, aby se připravili na život u námořnictva."

„Kde bude Clara vychovávána? V jaké části venkova?"

„To záleží, kde pro ni bude místo. Může být blízko, například v Hackney, nebo až v dalekém Berkshiru. Nejsme oprávněni prozradit místo jejího pobytu."

„Můžu se rozloučit?"

Úředník složil papír přes srdce z velrybí kostice, avšak nezapečetil jej. „Sentimentu je vhodné se vyvarovati. Pěkný večer, paní, vám také, pane."

Abe ke mně přistoupil a pomohl mi ze židle.

Útulek Foundling stál na samém konci Londýna, kde přívětivá náměstí a vysoké domy ustupovaly širokým cestám a polím, která se černala do dáli. Bylo to jen míli či dvě od Black and White Courtu, kde jsme, ve stínu Fleetské věznice, žili, ale právě tak to mohlo být mílí dvě stě. Na severu se nacházely farmy s kravami a na jihu široké ulice a městské domy. Dvorky a cesty, které jsem znala, dusil kouř z uhlí, tady však svítily hvězdy a obloha připomínala obrovský sametový závěs, jenž v tichosti na vše dolehne. Zářící měsíc osvětloval těch pár zbývajících kočárů, jež patřily bohatým hostům, kteří uvnitř sledovali, jak se vzdáváme svých dětí. Nasyceni večerní zábavou se nyní vraceli zpět domů do svých postelí.

„Budeš potřebovat něco k snědku, Bessie," podotkl Abe, když jsme pomalu kráčeli k bráně. Bylo to poprvé, co promluvil, od té chvíle, kdy jsme sem dorazili. Jelikož jsem neodpověděla, pokračoval: „Možná, že Billu Farrowovi zbyl kousek masovýho koláče."

Pozorovala jsem ho, jak se přede mnou vleče, a všimla si jeho poraženecky svěšených ramen a strnulých pohybů. Jeho vlasy, vyčnívající zpoza čepice, změnily barvu z rezavé na železnou. V přístavišti už mhouřil oči a mladší hoši ho museli upozorňovat, které lodě z těch stovek brázdících vody přivážejí krevety z Leighu. Třicet let můj otec prodával krevety ve stánku na londýnském rybím trhu. Vydával je po koších pouličním prodejcům a obchodníkům, stánkařům a dalším dvěma stům prodejcům krevet. Pracoval od pěti ráno do tří odpoledne, šest dní v týdnu. Každé ráno jsem vzala koš z varny na konci Oyster Row a nosila krevety na hlavě a prodávala je na ulicích. Neprodávali jsme tresky, neprodávali jsme makrely, sledě, merlany, sardinky ani šproty. Neprodávali jsme plotice, platýse, korušky, flundry, lososy, placky, úhoře, hrouzky ani jelce. Prodávali jsme krevety, stovky krevet, tisíce krevet, každý den, my

oba. Na mnoho ryb byl příjemnější pohled a šly víc na dračku: stříbřití lososi, růžoví krabi, perleťové kambaly. Avšak naše živobytí a platba nájemného závisely na těch nejšerednějších rybách, které díky svým nevidoucím černým očím a zkrouceným malým nohám vypadají jako nenarozená stvoření vyrvaná z břicha nějakého obřího hmyzu. Prodávali jsme je, ale nejedli jsme je. Příliš často jsem je cítila zkažené a seškrabávala jejich pavoučí nožičky ze svého klobouku, oči slepené k sobě jako jikry. Jak jsem si přála, aby můj otec prodával na tržnici Leadenhall, a ne na Billingsgate, a já prodávala jahody, voněla po letní louce a džusu, namísto toho, aby mi slaná voda stékala po rukou.

Už jsme došli téměř až k vysoké bráně, když někde poblíž zamňoukala kočka. Měla jsem tělo uvnitř prázdné a bolavé a myslela jsem jen na koláč a svou postel. Nemohla jsem myslet na své děťátko, zdali se již probudila a má někoho, kdo by ji ukonejšil. Kdybych na ni myslela, srazilo by mě to na kolena. Kočka opět zavřeštěla a nepřestávala.

„To je dítě," překvapeně jsem vyjekla. Ale kde? Zem byla tmavá a zvuk vycházel odněkud zprava. Nikdo jiný tu nebyl – otočila jsem se a spatřila dvě ženy opouštějící budovu. Před námi se tyčila zavřená brána, kterou měl na starost vrátný v kamenné vrátnici, v níž se svítilo.

Abe se zastavil a díval se se mnou do tmy. „Je to dítě," opakovala jsem, jakmile ten zvuk opět spustil. Před tímhle vším, dřív než ve mně Clara vyrostla a dala jsem jí život, jsem si nikdy plačících dětí na ulici nevšímala, ani těch, které plakaly v našem domě. Nyní jsem nedokázala přejít ani mňouknutí, bylo to, jako kdyby někdo volal mé jméno. Sešla jsem z cesty a šla podél zdi, která ohraničovala pozemky útulku.

„Bess, kam jdeš?"

Po pár krocích jsem jej spatřila: malinkatý uzlíček položený do trávy a opřený o vlhkou zeď, aby ho chránila. Byl zavinutý stejně jako Clara a koukal jen nepatrný kousek svraštělé tmavé tvářičky s pořádným chomáčem černých vlásků na spáncích. Vzpomněla jsem si na onu mulatku. Muselo to být její dítě, určitě si vytáhla černý balónek. Vzala jsem miminko do náruče a zlehka jej konejšila. Mléko se mi ještě nevytvořilo, ale prsa jsem měla bolavá. Zvažovala jsem, jestli má hlad a jestli bych ho neměla nakrmit. Mohla bych ho předat vrátnému, ale přijal by jej? Abe se s otevřenou pusou díval na uzlíček v mých rukou.

„Co mám dělat?"

„To není tvůj problém, Bessie."

Z druhé strany zdi se ozval hluk: lidi křičeli, pobíhali a koně řehtali. Za městem bylo všechno temnější a hlasitější, jako bychom se ocitli v nějaké zvláštní zemi na kraji světa. Na venkově jsem nikdy nebyla, nikdy jsem neopustila Londýn. Dítě se mi uvelebilo v náruči, mělo své drobné rysy únavou zamračené. Šli jsme s Abem k bráně. Za ní se na ulici shlukovali lidé, muži s lucernami běželi ke kočáru se čtyřspřežím a snažili se uklidnit zpocené, rozjančené koně, kteří si navzájem působili paniku. Několik pobledlých šokovaných tváří pohlíželo k zemi. Protáhla jsem se branou blíž a stále držela to dítě. Zpod oje vykukovaly dvě nohy. Viděla jsem zablácenou sukni a půvabnou hnědou ruku. Ozvalo se slabé hrdelní zasténání, podobné raněnému zvířeti. Její prsty se pohnuly a já jsem instinktivně zaclonila dítěti výhled.

„Zjevila se tu náhle," řekl kočí, „jeli jsme pomalu a ona vyskočila."

Otočila jsem se a poodešla směrem k vrátnici, byla odemčená a opuštěná; vrátný se nejspíš nacházel u nehody. Uvnitř bylo teplo, v krbu hořel nízký oheň a na malém stolku plápolala svíčka

u opuštěné večeře. Na věšáku jsem našla náhradní kožený kabát, děťátko jsem do něj zabalila, nechala jej na židli a doufala, že vrátný pochopí, čí je, a slituje se nad ním.

V dálce svítilo několik oken z útulku Foundling žlutě, ale většina byla černá. Uvnitř, nejspíš už v postelích, ležely stovky dětí. Věděly, že jejich rodiče jsou venku a myslí na ně? Doufaly, že si pro ně přijdou, nebo jim ke štěstí stačily jejich uniformy, teplá jídla, vyučovací hodiny a hraní na hudební nástroje? Může člověku vůbec chybět někdo, koho ani nezná? Moje vlastní dcera byla uvnitř a rukama máchala do prázdna. Srdce jsem měla roztrhané na kusy. Znala jsem ji pár hodin a zároveň celý svůj život. Porodní bába mi ji předala, kluzkou a zakrvácenou, teprve dnes ráno, ale země se otočila o celé kolo a nic už nikdy nebude jako dřív.

KAPITOLA 2

Pokud mě neprobudil zvuk mého bratra močícího do vědra, znamenalo to, že nepřišel domů. Příštího rána byla Nedova postel prázdná, naklonila jsem se, abych se podívala, neleží-li na podlaze vedle, což se mu občas stávalo, když přepadl zamotaný do přikrývky. Postel byla ustlaná, na zemi nikdo. Přetočila jsem se a třásla se. Uvnitř jsem se cítila potlučená; kdybych se rozkrájela, měla bych fialovou a modrou barvu. Vedle v pokoji jsem slyšela Abeho kroky na vrzajících dřevěných prknech. Okenní tabule byly černé a po několik dalších hodin tak ještě zůstanou.

Z prsou mi v noci teklo, noční košili jsem měla promočenou, mé tělo jako by plakalo. Porodní bába mě varovala, že to nastane, a taky mi řekla, že to brzy přejde. Má ňadra vždy byla tím prvním, čeho si na mně lidé všímali, a častokrát taky tím jediným. Poradila mi, abych je obvázala hadry, aby mléko neprosáklo skrz oblečení, ze mě však vytékala jen čirá vodnatá tekutina. Pumpa na dvoře se zdála příliš daleko pro takto bolavé tělo, ale obstarávání vody byla má povinnost. Povzdychla jsem si, sáhla po vědru a z druhé místnosti zaslechla Neda rachotit u vstupních dveří. Naše pokoje v Black and White Courtu číslo 3 se nacházely

ve vrchním patře třípatrového domu a shlížely do ponuré propasti dlážděného dvorku. Tady jsem se narodila a tady jsem žila celých svých osmnáct let. Naučila jsem se na této křivé podlaze lézt a poté i chodit, v našem bytě zastrčeném pod okapy, které skřípaly a kvílely jako stará loď. Nad námi nikdo nebydlel, byli tu jen ptáci hnízdící na střeše, kálející na komíny, a kostelní věže, které se tyčily až k nebesům. Líbilo se mi bydlet nahoře: bylo tam ticho a klid, daleko od křiku dětí hrajících si dole. Naše matka tu s námi prvních osm let mého života také žila, potom zemřela. Plakala jsem, když Abe otevřel okno, aby její duše mohla odejít; přála jsem si, aby tu zůstala, a běžela jsem se podívat, jak letí k nebi. Teď už tomu nevěřím. Odnesli její tělo a Abe prodal její věci, nechal mi pouze noční košili, abych s ní mohla spát, a já s ní spala, dokud z ní matčina vůně nevyprchala – vůně jejích hustých tmavých vlasů a světlé pleti. Teď už se mi nestýskalo, protože se to stalo velmi dávno. Očekávala jsem, že ji budu potřebovat méně, čím budu starší, ale jakmile mi začalo růst břicho a cítila jsem pohyby, toužila jsem právě po její ruce, kterou bych mohla držet. Včera večer jsem záviděla dívkám s matkami, jež na ně s láskou pohlížely.

Ned rozrazil dveře našeho společného pokoje a zakopl o vědro, které jsem nechala stát na zemi, takže se moje moč vylila všude po podlaze.

„Ty nešiko nemotornej!“ zakřičela jsem. „Příště na sebe trochu upozorni!“

„Krucinál.“ Sklonil se, aby jej zvedl z místa, kam se odkutálelo. V těch dvou místnostech, kterým jsme Ned, Abe a já říkali domov, se nikde nedala najít rovina – strop byl zkosený a podlaha křivá. Když postavil vědro zpět na podlahu, nezavrávoral. Nebyl tedy namol, jen podnapilý. Nehrozilo, že se vrátím z trhu s bo-

lavým krkem a nohama a najdu ho bledého vzdychat na posteli a zapáchat od zvratků.

Padl na postel a začal si svlékat kabát. Můj bratr byl o tři roky starší než já, měl světlou pleť, rezavé vlasy a dostatek pih pro nás oba. Tu trochu peněz, jež si coby pouliční zametač vydělal, utratil v hazardu a po putykách.

„Jdeš dneska do práce?" zeptala jsem se, přičemž odpověď jsem znala.

„Ty jdeš?" odsekl. „Včera jsi porodila. Stařík tě tam nepovleče násilím, nebo snad jo?"

„Žertuješ snad? Myslíš si, že budu zalezlá v posteli s hrnkem čaje?"

Přešla jsem do druhého pokoje a zjistila, že Abe milosrdně donesl vodu, zatímco jsem spala, a už ji ohříval v hrnci nad ohněm. V hlavní místnosti se nenacházelo mnoho nábytku, ale byla útulná, Abeho úzká postel stála u jedné zdi a matčino houpací křeslo před krbem. Proti němu stála ještě jedna židle a dvě stoličky, všechny naše hrnky a talíře jsme dávali na poličku vedle malého okna. Jako malá jsem u zdí vystavovala obrázky, byly na nich sličné dívky z farmy a budovy, které jsme znali: katedrála svatého Pavla a pevnost Tower. Neměli jsme rámečky, takže se obrázky po čase zkroutily a vybledly. Namočila jsem si hadr a vydrhla podlahu v pokoji, při tom pachu jsem se otřásla, ale neudělalo se mi zle. Když jsem čekala Claru, ze začátku se mi na trhu zvedal žaludek z každého zápachu.

Jakmile jsem měla hotovo a odložila vědro ke dveřím, aby se posléze vzalo dolů, podal mi Abe hrnek malého piva a já jsem se, stále v noční košili, posadila proti němu. Události včerejšího večera jsme přešli mlčením. Věděla jsem, že jednoho dne si o nich promluvíme, ale po dlouhou dobu nás budou rozdělovat jako zeď.

„Takže si to dítě vzali, Bess?“ ozval se Nedův hlas z ložnice.

„Ne, dala jsem ho pod postel.“

Odmlčel se, avšak po chvíli řekl: „Takže nám neřekneš, čí je?“

Pohlédla jsem na Abeho, který zíral do svého hrníčku a poté jej do sebe naráz obrátil.

Začala jsem si vyčesávat vlasy. „Je moje,“ odpověděla jsem.

Ned se objevil ve dveřích jen v košili. „To vim, že je tvoje, ty huso.“

„Hej,“ spustil Abe na Neda, „proč se svlíkáš? Nejdeš snad do práce?“

Ned na něho zlostně pohlédl. „Začínám pozdějc,“ odvětil.

„Dneska ráno herky nekálejí?“

„Copak o to, ale potřebuju někam strčit koště. Nenapadá tě kam?“

„Jdu se oblíknout,“ oznámila jsem.

„To ji necháš po včerejšku pracovat?“ pokračoval Ned. „Seš její otec nebo pán?“

„Ona se práce nebojí, na rozdíl od někoho jinačího, kdo taky žije pod touhle střechou.“

„Seš vodpornej votrokář. Nech tu holku aspoň tejden vyležet.“

„Nede, drž hubu, nebo přes ni dostaneš!“ odsekla jsem.

Umyla jsem naše hrnky ve vodě nad ohněm, uklidila je na poličku, vzala svíčku a protáhla se kolem Neda, abych se oblékla. Ten zaklel, kopl do postele a posadil se zády ke mně. Věděla jsem, že až přijdeme domů, on už tu nebude.

„Běž spát, ano? Přestaň ho popichovat,“ řekla jsem a postávala tam téměř nahá, natáhla jsem si spodničku a třásla se jako osika.

„Posloucháš se vůbec – to ty bys měla ležet!“

„*Nemůžu*. Už včera jsem nepracovala.“

„Protože jsi porodila dítě!“